

Nr. 36, gegužė '11

AŃdai – Dabartinės lietuvių kalbos žodynas – anądien, anąsyk: A. smarkiai lijo
Neapibrėžto laiko periodinis leidinys. Kaina sutartinė

Redaktorių žodis

Pavasaris (mokslo metai taip pat) pralėkė akimirksniu – net nespėjom pastebėti, kada pražydo gėlės ar sužaliavo medžiai, kada parašėm paskutinius kontrolinius ar išlaikėm egzaminus (TB1, mes visa širdimi palaikom jus).

Šiek tiek prasiblaškyti jums siūlo „Andai“, šiemet – paskutiniai. Laikraštyje rasite trumpą Menų savaitės apžvalgą bei kaunietės Gabrielės įspūdžius po mainų tarp licėjaus ir KTUG. Mūsų manymu, daugiausia diskusijų sukels Gyčio straipsnis, ir, tiesą sakant, redakcija nesutinka su jo keliamomis problemomis ir klausimais. Rimčiausia laikraščio skiltis šįkart skiriama Vandai Juknaitei – pateikiame trumpą ištrauką iš be galo įdomaus ir prasmingo liceistų susitikimo su rašytoja.

Tegul „Andai“ neleidžia nuobodžiauti – prisiminkite pomėgius, užsiėmimus, darbus ar idėjas, kurias atidėjote vasarai, nes anksčiau „nebuvo laiko“. Praleiskite atostogas turiningai, mėgaukitės viskuo – šokiais, vakarėliais, gamta, dviračiais, jūra, nematytais kraštais, draugų kompanija...

O rudenį vėl susitiksime.

Daug įspūdžių ir nuotykių kupinos vasaros!

Jūsų

Virga ir Radvilė

Redakcinė kolegija

Redaktorės: Virga Pleskaitė, Radvilė Daukšytė; **korektorės:** Ugnė Ringelevičiūtė, Rūta Sinkevičiūtė, Austėja Masliukaitė; **dailininkės:** Miglė Beinortaitė (viršelis), Austėja Masliukaitė (18 psl.); **maketuotojas:** Vykintas Baltrušaitis; **padedanti mokytoja:** Asta Karaliūtė–Bredelienė; **straipsnių ir nuotraukų autoriai.**

Turinys

4 Menų savaitės mozaika

Šokio ir teatro diena

Gabrielė Kižytė

Muzikos diena

Laura Diržytė

Licėjaus kino festivalis

Ieva Kasparavičiūtė

Madų šou ir „Valio“ apdovanojimai

Justinas Dargis

„Valio“ apdovanojimų laimėtojai

6 Į daugelį klausimų žmogus turi atsakinėti pats

Vandą Juknaitę stenografavo Saulė Dževečkaitė

9 Teatras vokiškai

Eglė Burbaitė

11 Tokie skirtingi, bet panašūs.

Įspūdžiai iš mainų su Vilniaus licėjumi

Gabrielė Liesytė

12 Šimtadienis – proga suprasti savo vietą tarp kitų

Austėja Masliukaitė

13 Pasaulis neturi suktis vien apie tavo asmeninę ašį

Eimutį Kvoščiauską kalbino Rugilė Matulevičiūtė

16 Kodėl licėjus nebebus geriausia gimnazija

Gytis Radzevičius

17 Tarakonai

Jorūnė Kazlauskaitė

19 Perliukai

Menų savaitės mozaika

Šokio ir tearo diena

Gabrielė Kižytė

Pirmoji diena po atostogų per daug saulėta ir šilta. Liceistai, sugužę į mokyklą, tik raukė veidus – mokslų kvapas tokią dieną nemalonus. Tačiau netrukus pasigirdo aikčiojimai: „Šiandien prasideda Menų Savaitė?!“

Taigi jau po pirmosios pamokos visi slankiojo po mokyklos koridorius ir apžiūrinėjo tikrus šedevrus: nuotraukas, piešinius, keramikos dirbinius. Smagiausia dalis, bent jau man, pasirodė jau tradicija tampančios paraštės, traukiančios liceistų akį ir prisidedančios prie kamščių ant laiptų.

O štai nenumaldomai artėjo ir ilgosios pertraukos, kurių metu buvo žadėta parodyti Jazz, Flamenko ir Show dance. Ta pati programa kartojo ir per vyresniųjų pertrauką. Tikrai pagirtinas sprendimas, nes dažnai arba vieni, arba kiti skundžiasi, kad vis lieka nuskriausti. Bet vyresnieji gavo daugiau: licėjaus šokio siela, matematikos mokytojas Tomas Šiaulys, surinko visą savo Lindy šokėjų komandą ir sušoko Shim Shamą. Liceistai buvo raginami prisijungti, tačiau, žinoma, jie – drovuoliai: prisijungė tik viena mergina.

Vis dėlto, negalvokit, kad šokėjėliai išsisėmė... Oi ne! Dar laukė pramoginiai ir indiški šokiai, kurie ypač sužavėjo publiką. Kaip gi nesužvėsi tokiais judesiais?

Visi pasirodymai buvo labai gražūs, gerai surepetuoti ir tiesiog kaustantys dėmesį. Nusprendžiau dar kartą tyliai paploti šokėjams, bet tebūnie tai mūsų paslaptis.

Teatras ramiai sau įsitaisė po septintos pamokos šimtas ketvirtame. Improvizuoti mus

kvietė šmaikštuolių antrojų komanda. „Iš lempos“ išgalvoti scenarijai priminė meksikietiškus serialus, teko vaidinti adatos skylutėje, pakrūmėse ieškoti šašlykinių ir važiuoti į Klaipėdą pirkti peniuarų – buvo smagu. Prisijungti galėjo bet kas, reikėjo tik nepatingėti žengti tris žingsnius nuo rūbinės į dešinę.

Galiausiai, nors koridoriais ir vaikščiojo bendraklasiai murmeldami „Kur mano paraštė? Kur mano piešinys?“, šimtas ketvirto liuminescencinės lempos nemaloniai akino, o merginos pavydžiai žiūrėjo į tris paneles gražiomis suknelėmis, pirmąją dieną užskaitau...

Muzikos diena

Laura Diržytė

Ketvirtadienį buvo trečioji menų savaitės diena, dedikuota muzikai. Deja, muziką buvo galima išgirsti tik po pamokų atėjus į Muzikos ringą (Kiemelis FM nesiskaito).

Viskas prasidėjo nuo nekonkursinės serialo „Draugai“ teminės dainos, kurios metu mokslų iškankintuose veiduose buvo galima išvysti spindinčias šypsenas. Po šio pasirodymo prasidėjo konkursinių dainų maratonas. Smagu, kad laimę bandę žmonės buvo iš visų keturių kursų ir labai skirtingi. Taigi, iš pasirodymų įvairovės žiūrovai bei komisija galėjo išrinkti geriausius. Aišku, neapsieita ir be kelių akų ar ausių režusių smulkmenų. Vis dėlto, nugalėjo be priekaištų atlikta užvedanti „Puškų ir rožių“ daina. Įdomu tai, kad nugalėtojų antrą kartą atliekama daina buvo girdima visą kelią einant iki Tauragnų stotelės. Galbūt tai galėtų būti naujas kelio matavimo vienetas?

Licėjaus kino festivalis

Ieva Kasparavičiūtė

Trečiadienį pagaliau išaušo ir Multikino valanda – gausus būrys liceistų susirinko į Licėjaus kino festivalį. Atėjo ir pirmokai, ir ketvirtokai,

sukrapštė po penkis litukus, su gailėsčiu atskaičiuotus iš pinigų pietums. Bet pamatę erdvią salę susikaupė ir pasiruošė priimti gėrį, sklindantį iš ekrano. Ir tikrai buvo įdomu – filmukai skirtingi, mažiau ar labiau juokingi, visi giliai prasmingi. Vieni bandė papirkti įtemptą siužeto liniją, kiti garso takeliu ar puikiu montažu, treči stengėsi pasiekti žiūrovų širdis.

Komisija, kaip ir pridera rimtai rimto festivalio vertinimo komisijai, ilgai tarėsi ir išrinko geriausius iš geriausių. Nors man labiausiai patiko driežo filmukas užsklanda (kolega iš kairės kiekvieną kartą iš jo širdingai juokėsi), bet komisijos sprendimai neginčijami. Galiausiai išsiskyrėm ramiai, be gėlių ir šampano, kaip ir pridera liceistams. Reikia tikėtis, kad Multikino per daug neišpopuliarės ir nepamirš savo kaimynų kitais metais.

Madų šou ir „Valio“ apdovanojimai

Justinas Dargis

Dėkoju visiems, kurie sukūrė šią gražią šventę.

Madų šou – šarmingas įvykis licėjuje, o čia dar ir „Valio“ apdovanojimai. Prisipažinsiu, mes, pirmokai, laukėme šios ceremonijos.

Po tokios ilgos žiemos tai buvo tikra atgaiva. Dailios panelės, numetusios žieminius paltus bei kepurės, originaliais apdais žengė podiumu ir nešė pavasarį. Kuklios, šiek tiek pamaivos, bet labai gražios, mielos, linksmos...

„Valio“ apdovanojimų laimėtojai

Metų pirmokė – Ugnė Burbaitė
Metų antroka – Mantas Kriščiūnas
Metų trečiokė – Augustė Nausėdaitė
Metų ketvirtoka – Danielius Melamed
Metų menininkas – Linas Kleponis
Metų mokytojas – Erikas Karikovas
Metų muzikantas – Justinas Dargis
Metų šokėjas – Tadas Temčinas
Metų sportininkai – Linas Leščinskas
ir Augustinas Maniušis

(Nuotraukų autorė – Laura Diržytė)

Į daugelį klausimų žmogus turi atsakinėti pats

Vandą Juknaitę stenografavo Saulė Dževečkaitė

Šių metų vasarį licėjuje lankėsi Vanda Juknaitė, prozininkė, dramaturgė, eseistė, kviečianti diskutuoti apie svarbiausias humanistines vertybes – atsakomybę, meilę, pareigą. Dirba ir socialinės pedagogikos srityje su benamiais, gatvės vaikais, neįgaliaisiais. Jos kūriniuose atsispindi kita visuomenės pusė: „nužemintų ir nuskriaustųjų“, sergančių, kenčiančių likimai. Pas mus ji daugiausiai kalbėjo apie savo naujausią pjesę „Ponios Alisos gimtadienis“, kurioje nagrinėjama savanoriškos mirties problema.

Man visą laiką, kiek rašiau (turbūt pradėjau rašyti dėl to) rūpėjo gyvybės lemtis šiam pasauly, ir ypač modernybės laikais, kai gimė žmogus iš mėgintuvėlio ir net nežinia, kas yra jo tėtis.

Tas gyvybės klausimas yra rūstus: jis yra keliamas labai dramatiškai, nes pati situacija, ypač Vakarų civilizacijoje, yra labai sudėtinga ir dramatiška, ir kai aš pradėjau rašyti tą dramą, man

norėjosi iš savęs pasijuokti. Intencija buvo visiškai paprasta – kadangi aš humanistė, galvoju, kad į tuos tikruosius žmogiškumo klausimus nėra net ir ne vienareikšmio atsakymo nėra. Į klausimą atsakymo nėra, bet aš kai pradėjau į jį gilintis, domėtis apie savanorišką gyvenimo pabaigą, apie senų žmonių situaciją, perverčiau be galo daug medžiagos, ir man buvo taip įdomu... Ne pati savanoriškos mirties problema, bet mąstymas, kas yra su žmogum atsitikę, ir išsiaiškinau, kad tai yra paprasta paslauga – žmogui numirti reikia padėti, jeigu jis nori – jis turi teisę pabaigti savo gyvenimą. Kur problema? Kad yra žmonės, kurie tuo užsiima ir daro didelius žygius, kad į Žmogaus teisių konvenciją būtų įtrauktas punktas, kad žmogus turi teisę savo valia ir savo noru pabaigti gyvenimą. Žmogaus teisių konvencijos pirmoji teisė – į žmogaus orumą, ir jie taip pat remiasi šita teise: oriai gyventi, oriai mirti. Man tai pasirodė įdomu, nes žmogaus teisės – tai, ant ko laikosi mūsų pasaulis, tačiau viskas jau yra sugriuvę. Dėl tokių didelių žmogaus proto nusekimų ir praradimų ir gyvenam laikus be moralės.

Apie šį savanoriškos mirties klausimą daugiausia galvojau viena – jis labai asmeniškias. Australijoje, pavyzdžiui, tos klinikos turi lėšų, skiria milijonus, kad būtų pradėta aiškinimo kampanija, idant būtų vėl įdiegtas savižudybę įteisinantis šis įstatymas – jis buvo neseniai sustabdytas dėl reklaminiam klipui įžvelgto savižudybės propagavimo. Visose tose reklamose man krito į akis, kad savižudybė kyla dėl žmonių tarpusavio santykių, kad yra liga. Ir tada ateinam prie to, iš ko prasideda knyga „Tariamasis iš tamsos“: žmonėmis mes būti išmokstame vieni iš kitų. Vienas kito akivaizdoje tampame tais, kuriais esame, ir kai tie ryšiai sutrinka, žmogus nebenori gyventi. Vadinasi, priėjome prie paskutinės žmogiškų santykių krizės ribos: mes norime tokių dalykų pasekmes įteisinti. Ne spręsti klausimą – kas mums atsitiko, kodėl mes tokie svetimi vienas kitam, kodėl mes vienas kito nepalaikome – bet pasekmę: jeigu žmogus sugalvoja, kad jis nebenori gyventi, reikia jam padėti. Ir tai yra paslauga, tai nėra kokia nors žmogžudystė. Švelniai, saugiai, be rizikos – čia taip pat iš klinikos prisistatymo.

Vienoje knygos „Ponios Alisos gimtadienis“ dalyje minimi bėgantys rašomieji stalai, jie daug kam įsimena. Kaip jums atrodo, ką jie reiškia? Kas dabar mūsų gyvenime iš tikrųjų svarbu? Turbūt nesusiduriate. Biurokratinė tvarka: atsiseda žmonės, nutaria, kad reikia taip daryti... Vis tiek žmogaus gyvybė, man atrodo, yra slėpinys, ir jie, tie rašomieji

stalai-tvarkdariai, ir tie, kurie už jų sėdi, įaugę į tuos stalus, man taip atrodo. Kam šita biurokratinė tvarka? Kas yra iš esmės modernybė? Tai pasaulis, keičiamas pagal proto planą. Žmogus sugalvoja, kad turi taip būti, ir jis daro šitai. Viskas turi būti suplanuota, viskas turi remtis kokia nors teorija, spontaniškiems dalykams nebepalikta vietos.

Kai kam pasirodo keista, jog knygoje yra užuominų į realiai egzistuojančius žmones. Pavyzdžiui, knygoje minimas klinikos vadovas Liudvikas: pas mane jis Moreli, tikrovėje – Minelli. Jis iš tikrųjų advokatas ir žurnalistas. Kodėl mes pakeitėme pavardę? Išsigandome, kad tai gali atsidurti Šveicarijoje, ir tas tikras žmogus gali paduoti į teismą už šantažą. Pasirinkau tą žmogų, nes jis, Liudvikas Minelli, daro daug žygių: skaito paskaitas Anglijoje, Danijoje, dirba, kad tai būtų įteisinta ir įtraukta į Žmogaus teisių konvenciją. Taigi iš pradžių pasirinkau tą pavardę, kadangi ji daug sakytų, o paskui ją pakeitėm. Man buvo įdomi pati provokacija. O Gretchen ir kiti veikėjai yra pusiau išgalvoti. Kas Fausto padėjėja, mylimoji? Ta pati Margarita, Gretchen – tas pats vardas, nes situacija yra „faustiška“. Čia literatūra, literatūrinis žaidimas provokacija, chuliganizmas, sakyčiau.

Aš nekeliau klausimo, ar reikia padėti, kai žmogus serga nepagydoma liga, aš nežinau atsakymo į šį klausimą. Atsakyti gali tik tai artimieji, pats žmogus – už kitą žmogų nuspręsti be galo sunku. Bet yra dalykų, kurie iš tikrųjų kelia siaubą ir šurpą. Senas žmogus yra priklausomas nuo kitų, ir čia yra tas „kablys“, tas užsikirtimas. Kol mes patys tvarkom savo gyvenimą, mes žinom, kaip sutvarkyti, bet, kai žmogus pasidaro priklausomas nuo kito, mes priversti spręsti kito žmogaus gyvenimą, lemtį, ir atrodo, kad nebeturim atramų kuo vadovautis, kadangi tarpusavio ryšiai, kurie galėtų tai palengvinti, yra sunykę.

Esu domėjusis ir abortu klausimu, bet kiekviena moteris gali atsakyti į šitą klausimą tik tai pati. Mane domina mąstymo būdas. Egzistuoja žmogus pagal susitarimą, ir tada kyla klausimas: kada žmogus laikomas žmogumi? Pagal susitarimą jis laikomas žmogumi, kai gimsta. Kol žmogus yra motinos iščiose, tol jis yra ne žmogus. Embrionas nėra ne žmogus, embrionas nėra žmogus... O kaip yra iš tiesų, ar mes galime susitarti? Ar tada, kai mes buvom motinos iščiose, ar mes buvom kiti? Mes buvom tie patys nuo pat prasidėjimo, nuo pat tos mažutės ląstelės. Mes galime dėl daug ko susitarti, bet ar tai įmanoma, kai susitarimas –

absurdiška nesąmonė? Tai labai jautru. Kas vyksta toliau? Europa sensta. Visokius skaičius žiūrėjau, palikau toje pjesėje absurdiškus, pavyzdžiui, kad 2050-aisiais metais 75 žmonės iš 100 bus 60-mečiai. Mes esame nykstančios gyvybės areale. O ką reiškia gyvybės nykimas? Kokį mąstymą jis atveria? Kodėl žmonės nenori turėti vaikų? Dažnas pasakymas: nenori problemų. Vaikas yra problema? Iš tikrųjų labai tikslus pasakymas. Gyvas žmogus yra problema – gerai, ką? Dabartiniai žmonės nori įsitvirtinti karjera ir darbu. O kodėl įsitvirtinti karjera, darbu atrodo daug geriau negu auginant vaikus? Galbūt jiems atrodo, jog darbas neša naudą jiems patiems, o vaikai – nauda ne tiek jiems, kiek palikuonims. Jeigu mes esam paskutiniai pasauly žmonės, mes labai teisingai mąstom. Bet – kas po mūsų? Kokia prasmė gyventi, jei po mūsų nieko nebebus? Visa, ką žmogus sukūrė, staiga nebetenka jokios prasmės. Mūsų civilizacija, mūsų kultūra yra tik man. Nebegalėjimas dalintis – ką gelmėj slepia šitoks galvojimas? Žmogus nepasitiki gyvenimu, kurį sukūrė. Jis bijo apsisunkinti, bijo, kad vaikas yra problema – nesaugiame pasauly gyvybė yra baisi, susijusi su baisia kraupia rizika. Vadinasi, kažką reikia keisti pasauly, kažką keisti mūsų tarpusavio santykiuose, kažką keisti galvojime, kad vaikas jaustųsi saugiai, nes kitaip esame be ateities.

Kuo pasidžiaugiau dėl tos pjesės – kad man pavyko kai kuriuos „mirtininkų“ programų sakinius įdėti į gyvo žmogaus lūpas. Pacituosiu vieną sakinį – aš jo nesugalvojau, nes nebūčiau sugalvojusi: „Mes žinome atvejų, kai žmonės mėgino nusišauti, bet liko gyvi, ir dėl to prarado protinius gabumus“. Ir čia yra argumentas, kodėl klinika teikia tokias paslaugas. Net nenoriu nieko sakyti, tai yra absurdas, sutinkat, ar ne? Ir tas absurdas gali būti įteisintas. Tai yra kraštutinė žmogaus bejėgiškumo išraiška. Žmogus nori viską kontroliuoti – gimimą, mirtį, savo gyvenimą. Vienu žodžiu, jis nori apsisaugoti nuo to, kas nenuspėjama. O gyvenimas yra tai, kas nenuspėjama.

Knygos pabaigoje herojė pabėga iš klinikos, nepasirinkdama ir gyventi 120 metų (pjesėje minimi tyrimai, siekiantys sukurti 120 metų gyvuojančią ląstelę). Man buvo įdomus juokingas prieštaravimas: juk senatvė nepageidaujama, vertingas yra tik tai jaunas, sveikas, sėkmingas gražus gyvenimas. Vieni siekia, kad gyventume 120 metų, kiti steigia tas klinikas. Tai ko pagaliau žmogus nori: gyventi 40 metų vienas, apleistas, senelių namuose? Jeigu gyvenimas nevertingas,

tai kam tie 120 metų? Mane traukia tas mąstymo absurdiškumas. Kai sudedi į vieną vietą, kafišką tekstas pasirodo, šiurpus. Mano tikslas buvo labai paprastas – pasijuokti iš savo humanizmo. Maniau, kad nėra atsakymo, bet kai visos frazės susidėjo į vieną vietą, apėmė siaubas. Toks kraupus, makabriškas juokas ima. Problema, kai gyvas žmogus tampa daiktu. Profesorė iš Kanados Irena Macijauskienė vienoj paskaitoj pasakė: „Pats baisiausias nusikaltimas prieš žmogų – laikyti jį daiktu“. Kūnas šitoj kultūroj, kurioj mes gyvenam, yra kiekvieno žmogaus asmeninis daiktas. Žmogaus įvaizdis – nebe žmogus: ne tai, kas aš esu, bet tai, kaip aš atrodau, kūnas panaudojamas kaip daiktas – čia yra visa filosofija, modernybės kultūra. „Mes esam visi gyvi. Gyvybė nėra pati savaime vertybė.“ O iš tikrųjų nieko mes daugiau neturim, tik gyvenimą. Gyvenimas yra dovana. Ir teologijos žodyne – „džiaugsmingas savo paties turėjimas, savo gyvenimo, kaip dovanos, suvokimas“ yra Dievo buvimo įrodymas.

Su studentais ir Meko dienoraštį nagrinėjam. Ten yra toks sakiny: „Ar taip daug reikėjo netekčių, kad sužinotum, kad atrastum pačius paprasčiausius dalykus?“ Bet per baisesius išbandymus, per baisesius sukrėtimus žmogui atsiveria paprastos prasmės, kurių nebepali atmesti, kurių nebepali paneigti, pavyzdžiui, galėtų čia būti nors ir pilna auditorija žmonių, kurie sakytų, kad embrionas nėra žmogus, ir tikrai nejausčiau reikalo įrodinėti, nes žinau tiesą, kad embrionas – tai tas pats žmogus.

Emanuelis Levinas – jo filosofija, mąstymas apie begalybę labai paprastas: žiūrėdamas žmogui į akis negali jo nužudyti, nes per kito akis atsiveria begalybė. Per kito žmogaus veidą atsiveria pasaulis arba pagaliau atsiveri pats, pamatai patį save. Nėra kito būdo. Jau ištyrinėta, kad žmonės, kurie labai ilgą laiką sėdi prie kompiuterio, nebeatlaiko kito žmogaus žvilgsnio. Mes turime postžmogišką būtį, kai žmogus tampa mašinos priedėliu, mechaniniu žaisliuku.

Šiuolaikiniame gyvenime religija, turinti padėti susigaudyti vertybėse, dažnai kažkur dingsta. Žinot, kad Nyčės rašomojo stalo stalčių mirė Dievas. Tomas Venclova yra pasakęs, kad Amerikoje metro ant sienos grafiti buvo užrašas: „Dievas mirė. Nyčė.“ – visam pasauliui žinoma filosofinė citata. Po juo: „Nyčė mirė. Dievas.“ Šis aforizmas keliauja jau seniai. Daug žmonių yra perskaite. Aš esu religingas žmogus, atsilikusi, archaiška, kaip bobutė iš patamsio. Mano tikėjimas remiasi ta patirtim, apie kurią dabar galvoju.

Negaliu pasakyti, kad tai stabilus, be abejonių tikėjimas. Tikėjimas yra pastanga, niekas kitas. Tai yra šauksmas iš žmogaus vidaus, kitos tikrovės, kur žmogaus gyvenimas nėra šiukšlė. Balio Sruogos „Dievų miške“ yra sakiny: „Mirtis čia buvo kasdienė šiukšlė.“ Kitais žodžiais galima sakyti „Gyvenimas čia buvo kasdienė šiukšlė“. Mes gyvenom tokioj tikrovėj.

Daugybę metų dirbau, rašiau prieš mirties bausmę. Tas pats principas: yra neatsakomas klausimas. Ar reikalinga mirties bausmė, ar nereikalinga, bus amžina diskusija, nes nusikaltimai kartais tokie žiaurūs, baisūs. Sakoma: visuomenės šiukšlės. Taip atrodo. Kai susipažįsti arčiau... Daug metų dirbau su gatvės vaikais. Kai su juo pereini visą gyvenimo kelią, toks siaubas, kad, gali pasakyti, jog jis yra nekaltas, padaręs baisiausią nusikaltimą. Nėra vienareikšmio atsakymo. Bet kai įvykdyta sankcija, kai suspenduotas nusikaltėlis – nebekeršyk jam. Yra toj gelminėj, toj tikroj krikščioniškoj filosofijoje kvietimas solidarizuotis su žmonėmis, kenčiančiais dėl savo nuodėmės padarinių – tai neprieštarauja religinei moralei. Kaip ir islame, yra ir radikalūs požiūriai, Senajame testamente „akis už akį, dantis už dantį“. Tačiau kai nėra aiškaus atsakymo, geriau nedaryti nepataisomų sprendimų. Kai dirbau su gatvės vaikais, nežinojau, kas jie bus užaugę, bet žinojau, kad vaikas, eidamas tuo keliu, niekur nenueis – kad mes kiekviena prisidedam prie jo nusikaltimo. Mes kiekvienas kažką padarėme ne taip, ne tokius įstatymus kuriam – prisidėjom prie jo tos nelaimės. Tai mūsų kaltė ir atsakomybė, kad vaikas nueina tokiu keliu. Kad mes sukūrėme tokią tvarką, kur žmogus negali pritapti. Mano požiūris toks: kai nesi tikras, arba kai gali suvokti savo kaltės dalį, nebūk teisesnis už tą, kuris nusikalto kelis kartus sunkiau.

Žmogaus gyvenime, ypač žiūrint egzistenciniu požiūriu, nėra tiesos, kurią galėtum užrašyti ant sienos. Žmogaus būtis yra be galo skaudi ir ji atsiveria tokiais momentais, ten, kur nieko nesitiki ir nelauki, kur negausi jokio apdovanojimo. Pavyzdžiui, žmonės augina, globoja (dabar vis sunkiau tą daryti) sergančius vaikus. Ir tokie vaikai atveria žmogui gyvenimo prasmę, jam padeda nugalėti vidinę tuštumą. Niekas kitas nėra toks baisesis šiuolaikinio žmogaus priešas ir nelaimė, kaip vidinė tuštuma. Gyvenimas yra kasdienė šiukšlė, ir tai sąlygoja tas tuštumos jausmas, ją užpildyti gali tikrai ryšiai su kitais žmonėmis, niekas kitas. Vieni kitiems esate didžiausia dovana ir didžiausias turtas, pagalvokit apie tai – čia mano linkėjimas ir prašymas.

Labai ačiū. Ačiū už jūsų akis.

Teatras vokiškai

Eglė Burbaitė

Teatras vokiškai – kodėl gi ne?

Liceistai sėkmingai tęsia praeitais metais pradėtą dalyvavimą projekte „Theater in Mitteleuropa“ („Teatras Vidurio Rytų Europoje“)! Jį sugalvojo ir kuruoja „Schulen: Partner der Zukunft“ – organizacija, vienijanti apie 1000 mokyklų visame pasaulyje. Projektas startavo 2009 m. vasarį, jo pagrindinis tikslas – kūrybiškai, įdomiai ir linksmai motyvuoti mokinius domėtis vokiečių kalba. Praeitais metais tema buvo „Ich und du“ („Aš ir tu“), šiemet – „Helden“ („Didvyriai“).

Taigi, kas tai per projektas ir kuo jis įdomus, jei licejaus mokiniai jame dalyvauja jau antrus metus iš eilės?

Koks tai projektas?

„Theater in Mitteleuropa“ yra pasinėrimas į naują, spalvotą dramos pasaulį vokiečių kalba. Projektas startavo 2009-aisiais šūkiu „Unser täglich Drama“ („Mūsų kasdienis teatras“). Tada jame dalyvavo tik 6 mokyklos, o kitąmet dalyvių skaičius padvigubėjo. Šįmet susirinko 11 teatro trupių iš 7 Vidurio Rytų Europos šalių.

Nauja komanda dalyvavimą projekte pradėjo vasario trečią dieną, kelione į Lenkiją, nedidelį Jadvizino miestelį.

Ką veikėme Jadvizine?

Po ilgos devynių valandų kelionės autobusu pasiekėme poilsio namus, kuriuose gyvenome kitas tris dienas. Kartu su mumis šioje projekto dalyje dalyvavo dvi lenkų ir viena slovakių mokyklos. Pirmąjį vakarą susipažinome žaisdami žaidimus, o kitas dienas praleidome atlikdami pagrindinius ir juokingus teatro pratimus: iš trijų žmonių konstravome skrudintuvą su karštu iššaunančiu skrebučiu, vėmėme į kengūrų sterbles. Mūsų bandymus vaidinti stebėjo trys dramos mokytojai ir profesionalūs aktoriai. Jie sugalvodavo užduotis ir žiūrėdavo, kaip jas atlikdavome, pasakydavo pagyrimus ir pastebėjimus. Pertraukų metu ir vakarais, po užsiėmimų, linksmai leidome laiką su draugais iš kitų šalių. Lenkijoje mūsų liceistiška prigimtis niekur nedingo - mėgstamiausias laiko praleidimo būdas buvo stalo futbolas. Paskutinę viešnagės Jadvizine dieną turėjome parodyti savo sukurtą trumpą spektaklį, kuriame būtų pritaikyti naujai išmokti dramos dalykai. Pirmasis vaidybos bandymas pasisekė ir mūsų bei slovakių grupės sulaukė didžiausių aplopdimentų.

Kokie kelionės išpūdžiai?

Parsivežėme šilčiausių ir maloniausių išpūdžių iš kelionės į Jadviziną: buvo daug juoko valandų, susipažinome su naujais, įdomiais žmonėmis. Gyvenome moderniuose poilsio namuose su visais patogumais. Bet atmintyje įsirėžė

ir ne vien malonūs dalykai. Apmaudu, bet lenkų mokiniai, besimokantys vokiečių ir anglų kalbų tiek pat metų, kiek mes, visai nesugeba suregzti sakinio užsienio kalba.

Apie kelionę į Lenkiją antrokė Marija sakė:

„Teatro pamokos buvo neįkainojama patirtis, nes jos suteikė man galimybę laisviau jaustis ir elgtis, kaip noriu ar kaip linksma, nebebijau kitų

žmonių reakcijos. Vokiečių teatro projektas leido man mokytis vokiečių kalbos, būti su draugais ir dar linksmai leisti laiką vienu metu. Viskas, kas siejasi su šiuo projektu, sukelia man šilčiausius prisiminimus.“

Bet taip baigėsi tik primoji „Theater in Mitteleuropa“ dalis. Po šių dramos užsiėmimų grįžę atgal į Lietuvą su nekantrumu laukėme kito etapo.

Apie antrąją projekto dalį, vykusią licėje, bylojo tik maža žinutė internetiniame puslapyje: „Balandžio 28 d. - gegužės 1 d. licėje su mokiniais dirbs teatro pedagogas Jens Neumann.“ Bet tai kur kas daugiau nei vien sakiny - ši neilga antraštė

slepia be galo įdomų nuotyki!

Ar kadanors esate rimtu tonu pasakę savo klasės draugui „Ich möchte Kinder“ („Aš noriu vaikų)? O sulaukus neigiamo atsakymo pradėję rėkti, daužyti lėkštes, nusipjovę pirštą? Tiesa, lėkštės – įsivaizduojamos, pirštas vis dar sveikas, o jūs norite tik „Kinder Bueno“. Tokios ir kitokios trumpos improvizacijos per penkias minutes gimdavo licėjaus sporto salėje su dramos mokytoju iš Vokietijos.

Kas buvo įdomu?

Jensas – jaunas, energingas, šaunus dramos mokytojas! Tos kelios dienos, praleistos su juo, visai neprailgo. Praleidę pamokas ketvirtadienį ir penktadienį bei nepatingėję atsikelti anksti šeštadienį ir sekmadienį nepasigailėjome. Per laiką, skirtą mokytis vaidybos meno, grupelėse kūrėme įvairiausių temų improvizacijas – nuo linksmų nesusipratimų iki gaudžių istorijų apie mirtį. Per pertraukas tarp užsiėmimų mokytojas mielai su mumis bendravo, pasakojo savo įspūdžius iš įvairių kelionių: gyvenimo Portugalijoje, Mozambike,

Olandijoje. Papasakojo, kaip gastrolių po JAV metu susitiko su žymiąja Beyonce.

Kokia vokiečio nuomonė apie lietuvius ir Vilnių?

Jensas buvo sužavėtas Vilniaus senamiesčiu, miesto centro švara, žalumos gausa šalies sostinėje. Gyrė vilnietes dėl gero skonio, jos jam pasirodė simpatiškesnės ir santūresnės nei merginos iš kaimo aplankytos Lenkijos. Įdomu tai, kad lietuvių kalba savo skambesiu vokiečiui buvo labai panaši į portugalų kalbą.

Trečio kurso mokinė Kamilė, jau antrą kartą dalyvaujanti užsiėmime, sakė: „Man labai patinka šis teatro projektas, kadangi jis sujungia visiškai skirtingus žmones, kurie, dirbdami vienoje komandoje, siekia bendro tikslo. O labiausiai įsiminė akimirka, kai po vaidinimo nusilenki ir supranti, kad padarei viską.“

Kas buvo sunku?

Dalyvavimas teatro projekte tikrai nereikalavo didelių pastangų, bet nereiktų manyti, kad čia buvome vien profesionalūs aktoriai, idealiai mokantys vokiečių kalbą. Mes tik turiningai ir linksmai leidome laiką besimokydami vaidinti ir vokiečių kalbos vienu metu. Savaime aišku, kad kartais nesuprasdavome kokio vokiško žodžio, pradžioje reikėjo pripratinti liežuvį prie vokiško tarimo. Bet jau kitą dieną lengviau išgirsdavome, kas sakoma, bei paprasčiau dėstėme mintis antrąja užsienio kalba. Projekto metu praplėtėme savo žodyną, įgavome kalbos ir vaidybos praktikos, kurios mokykloje per pamokas galimybės gauti nebus.

Trečioko Barto įspūdžiai apie projektą buvo: „Dramos užduotis atlikti nebuvo sunku, visą laiką buvau atsipalaidavęs. Turiu pastebėti, kad maitinimas buvo pakankamai geras!“

Mūsų komandos dar laukia ir paskutinė, trečioji dalis, vyksianti rugsėjį. Joje dalyviams turėsime parodyti savo pastatytą vienaveiksmę dramą. Palinkėkite mums sėkmės, laikykite kumščius ir nepamirškite patys aktyviai dalyvauti projektuose!

Tokie skirtingi, bet panašūs. Įspūdžiai iš mainų su Vilniaus licėjumi

Gabrielė Liesytė

Šiandien, žvelgdama į tas dvi neįprastas savaites, kuomet turėjome galimybę paragauti svetimų gyvenimų, galiu tik šypsotis. Pasivaikščioti svetimais batais – puiki patirtis bei galimybė kiekvienam žmogui. Tai ne tik formuoja platesnį pasaulio vaizdą, tai formuoja kiekvieno skirtingą interpretacinę prizmę. Tikiu, kad mainai su Vilniaus licėjumi praturtino kiekvieną dalyvį ir leido jam pamatyti kitokį gyvenimo būdą.

Atsiliepimai bei susidaryta nuomonė apie licėjų gali būti, deja, tik subjektyvūs. Laiko periodas, paskirtas mums svetimoje mokykloje, buvo smarkiai per trumpas, kad galėčiau pateikti kokius tikslesnius pastebėjimus. Trijų dienų dažnai nepakanka norint susipažinti su nauju miestu, todėl kuomet per tokį laiką tarpą reikia susipažinti su visu nauju pasauliu, tenka pripažinti, kad tai neįmanoma misija. Licėjus – tai išties visiškai naujas pasaulis! Sava bendruomenė, aplinka, kolektyvas sugeba suformuoti tartum glaudų ir atskirą pasaulį. Žvelgi į Vilniaus peizažą ir šio miesto viduryje matai atskirą, viršum kitų pastatų iškilusią salą – licėjų. Ši mokykla – tai ne įprasta švietimo ir

lavavimo institucija. Licėjų, visų pirma, aš matau kaip bendruomenę. Bendruomenę su savom tradicijom, papročiais, taisyklėmis. Kiekvienas čia įdomus, kiekvienas kitoks, tačiau svarbiausia, kad kiekvienas, ateidamas į šią bendruomenę, atneša kažkokią, nors ir nedidelę, dalelę savęs. Sugalvoja naujas tradicijas ar tęsia senąsias – kiekvieno pasirinkimas. Labai džiugu, kad liceistai tą savos dalelės „įnešimą“ mato ne kaip dar vieną prievolę, o kaip didelę garbę. Tikiuosi, kad ir man, kaip laikinai atvykėlei, pavyko palikti nors nedidelį prisilietimą neišmatuojamoj licėjaus istorijoj.

Ne paslaptis, kad bendruomenė be savos ir individualios dvasios išlikti negalėtų. Mokyklos bendruomenei būtina turėti savus reikinius, kasmetinius įvykius. Nė viena neišliktų be savų lyderių, autoritetų, entuziastų. Taip pat būtina erdvė, kurioje galėtų gimti ir plėtotis idėjos, mintys, gal net naujos sistemos ir revoliucijos. Visi šie įvykiai, asmenys ir vietos sukliauja bendruomenę į vieną vienetą ir neleidžia jai subyrėti. Licėjus tikrai gali pasigirti turintis tai, ko reikia bendruomenės klijavimui ir tolesniam jos vystymosi palaikymui. Čia gausu jaunų, entuziastingų mokinių, kantrių bei kompetentingų mokytojų, originalių renginių, veiklos. Tačiau sunkiausia licėjaus bendruomenę įsivaizduoti be neįtikėtinų, pačių „gyventojų“ rankomis sukurtos jos gyvenamosios vietos. Licėjaus pastatas – tai ne plytos ir tinkas. Tai daugybė kurtų ir perkurtų, klijuotų, nuplėštų ir vėl sukliautų gyvenimų. Tai mintys, išgyvenimai, nerimas ir pasisekimas, nelaimės ir džiaugsmas kiekvieno čia besimokiusiojo.

(Žygimanto Kapočiaus nuotraukos)

Šimtadienis – proga suprasti savo vietą tarp kitų

Austėja Masliukaitė

Šimtadienis licėjuje – vienas didžiulis egzaminas, kuriame nėra pažymių ar asmeninių įvertinimų. Rezultatas viešai komentuojamas ir puiku, jei jis teigiamas, tačiau visas veiksmas, smagūs atsitiktinumai dirbant ar tarpusavio kovos vyksta už scenos ribų. Tai ir yra svarbiausia ruošiant šventę, tai kelia daugiausia iššūkių. Pats turi pasirinkti, likti namie, ramiai atsikelti, pusryčiauti, daryti, ką esi įpratęs daryti, ar sėdėti nuo tamsos iki tamsos dar tamsesniame 104-ame kabinete. Skirtumas tarp žmonių tik toks, kad vieni paprasčiausiai negali sėdėti kitur (o ne tuomet mokykloje), žinodami, kad būtent tą akimirką kažkas kerpa, dažo, kala, daužo būgnus, renka dainos akordus ar sako naujai išmoktas eilutes. Tačiau ir tie, kurie paklūsta savo bendruomenės jausmą puoselėjančiai sąžinei, nebūtinai daro tai, dėl ko iš tiesų atvažiavo. Juk dėl kažkokių priežasčių dažnas atlieka lengviausius darbus, tiesiog nutylėdamas, ką moka ar mokosi veikti pats sau. Prisiminus šimtadienį, kyla ir mintis, ar aš pats neskubėjau po mokyklą su reikalais nuo ryto iki vakaro, nežinodamas, ko ir kodėl iš tiesų ieškau. Darydamas „*tai gal ką padėt?*“ darbus, tačiau vis žvilgčiodamas į aktorius ar muzikantus dažnai guosdamasis mintimi „bet ateityje tai aš tikrai...“

Mokykloje ateities planai – neišsiamama tema. Pasimetę ar ryžtingi, ketvirtokai jau palieka gerą mokyklos gyvenimą. Gal eina į geresnį, šitai sužinosim tik vėliau paklausę, tačiau ką žinom dabar? Nieko. Daugelio akimis jie tiesiog kažkur išeina, ir mes išeisim. Bet iš to juk nieko nėra – iš esmės niekas nepasikeičia. Nesvarbu, kokia aplika tave supa: jei esi Petras, būsi Petras ir miške, ir po žeme. Užsienis, dideli miestai, nauji ir ypatingi universitetai – kas iš jų, jei eidamas gatve ar koridoriumi, būsi toks pats pasimetęs kaip sėdėdamas prie šimtų popierinių figūrėlių mokykloje, šalia grojant orkestrui, kuriame tavęs nėra. Naivu būtų tikėtis, kad „ten“ neatsiras tokių pat žmonių, kurie, atrodo, paprasčiausiai aktyvesni ir kuriems kažkodėl nesąmoningai nusileidi.

Taip po truputį pradedi ir painų savęs pačio įsivertinimą. Ir, žinoma, kitų vertinimą. Mes visi stiprūs ir individualūs, taip mums sako, kad būtų paprasčiau, bet kodėl būryje mūsų, trečiųjų, didžioji dalis tebuvo gyvomis žirkklėmis ar dažymo aparatais? Ar tai turėtų reikšti, kad jie kažko nesugeba, yra negabūs? Nesąmonė, jei galvosim pagal tai, ko mus moko. Taigi, išeitų, kad jie irgi kažkodėl daro ne tai, ką sugeba ar norėtų daryti. Vadinasi, auga visa karta sutrikusių ir savimi nepasitikinčių žmonių, į klausimą „kur stosi?“ atsakančių šabloniškais frazėmis ir net gyvenančių tarsi pagal tam tikrą šabloną.

Beruošdamas šimtadienį, pirmąjį simbolinį atsisveikinimo žingsnį ketvirtokams, supranti, kas jau čia pat tavęs laukia. Aiškiai nebesijauti trylikos, toli gražu nesijauti dvidešimties, aplinkiniai visur su tavim kalba apie mokslą, ateitį ir draugus, o tau pačiam šios temos pasidaro pernelyg nuobodžios. Kiek galima? Bet tai nereiškia, kad patys dalykai pasidaro mažiau įdomus ar kad savo mintyse mažiau apie juos galvoji. Todėl ir važiuoji kasdien čia, ir dėl šimtadienio, kurio be jokių nemalonumų gali išvengti. Atvažiuoji, tačiau ryžto asmeniniam pasirinkimui kažkodėl nebelieka: pirmadienį matematikos kontrolinis.

Apskritai viskas gražu. Visi jaučiasi įgyvendinę, ką užsibrėžę – tikslas pasiektas. Mokytojai ir ketvirtokai šypsosi, ploja ir abejojusiems pasidaro aišku: „Ko mes taip nerimavom, juk iš jų išaugs normalūs žmonės.“ Merginos rauda, kad apskritai teiks baigti mokyklą, nesvarbu po kiek metų; kiti mąsto, kad iššūkius vis dažniau teks įveikti vieniems, o kurso pripažinimas nereikš, kad esi pripažintas būtent tu. Savarankiškumas atsiranda bendruomenėje, šioje licėjaus kasdienybės mokykloje, kurioje ir įsivertini save. Ką gali, ko negali, ko nori, ko nenori, ką supranti ir ko negali pakęsti. Ir jei nieko nedarai, darai kita nei norėtum – negali būti įsitikinęs, kad esi pakankamai stiprus, savarankiškas žmogus. Galbūt renginys ir skirtas vienuoliktokams įgyvendinti, nes tokios atsakomybės prispausti, jie dar turi laiko apmąstyti savo pačių reakciją į vieną didelį svarbų įvykį - šimtadienį. Galiausiai tai priverčia dirbti, kurti dėl kitų ir kitiems, daryti tai, ką nori daryti, ir suprasti, ką tikrai gali daryti. Juk nesinorėtų po dešimties metų, galbūt su vienu kitu aukštojo mokslo diplomu, dėl neišaiškintų asmenybės savybių dirbti su specialybe ir pačiu tavimi nesusijusį biurokratinį darbą ir vis tikėtis, kad „ateityje tai aš tikrai...“

Pasaulis neturi suktis vien apie mūsų asmeninę ašį

Eimutį Kvoščiauską kalbino Rugilė Matulevičiūtė

Žvarbų rudens vakarą su teatro, kino ir televizijos aktoriumi Eimučiu Kvoščiausku susitikau vienoje jaukių Vilniaus senamiesčio kavinukių. Nuolat besišypsantis aktorius mielai pasidalino mintimis apie teatrą, kūrybą ir savo atradimus. Paskendę pokalbyje nepajutome, kaip besišnekučiuojant prabėgo kelios valandos.

Berniukai, būdami maži, dažniausiai svajoja apie policininko, gaisrininko ar astronauto profesijas. Augant šios svajonės pakinta: štai tu tapai aktoriumi. Kaip šovė mintis atsidurti teatre?

Teatru žavėjauisi nuo pat vaikystės. Kažką beprotiško ir paslaptingo jame vis atrasdavau, o ir pusseserės, kuri dirbo Kauno lėlių teatre, pasakojimai kurstydavo smalsumą. Jų vedinas labai norėjau pakliūti į dramos studiją. Atbėgęs į mokyklą, susiradau dramos būrelio vadovę, o ji man ir sako: „Vaikeli, tu dar palauk bent antros klasės, tada ateik“ (*juokiasi*). Pradėjau vaidinti ir supratau, kad noriu būti aktoriumi. Kai dvyliktoje klasėje reikėjo rinktis, be abejo pirmu numeriu įrašiau Lietuvos muzikos ir

teatro akademiją, nors ir kiti pasirinkimai nebuvo labai nuo teatro nutolę.

Aktorius – tavo svajonių profesija, tad ar esi pagalvojęs ir apie savąjį svajonių vaidmenį?

Be galo džiaugiuosi, jog viena didžiulė mano profesinė svajonė jau išsipildė. Troškau suvaidinti telefoninėje pjesėje, net pats mėginau jai kurti siužetą. Bet štai vieną gražią dieną sulaukiau netikėto pasiūlymo. Atsivertęs kūrinių vos neišgriuvau iš koto – mano rankose pjesė, apie kurią svajojau!

Jau įgyvendinai vieną savo profesinių svajonių. Ar galėtum pagrįsti teiginį, jog svajonės, tikslų siekimas yra vertingesnis už pasiektą rezultatą?

Procesas siekiant svajonės tikrai yra įdomesnis nei tai, kas laukia ją įgyvendinus, bet aktorystė tuo ir žavi, kad pasiekęs tikslą, negali sustoti. Nuolatos net ir tame pačiame personaže turi ieškoti kažko naujo, neatrasto. Neturėtų būti identiškų spektaklių. Kiekvienas pasirodymas scenoje turi būti vis geresnis ir geresnis nei pirmieji. Štai ir „Vietų nėra“, manau, dabar labai skiriasi. Ši pjesė gali aktoriui išties daug duoti. Kiekviename personaže kaskart gali rasti naujų spalvų.

Šiame spektaklyje tu vienas kuri per trisdešimt personažų. Kaip pavyksta įsilieti į kiekvieną iš jų? Koks ryšys sieja aktorių su jo herojumi?

Ruošdamasis šiam spektakliui stebėjau legendinio rusų aktoriaus Arkadijaus Raikino vaidybą. Jis atlieka vieno personažo vaidmenį, išeina pro duris, įeina pro kitas ir štai jau kitame amplua. Žavų stebėti tą kitimą.

Ar man pačiam pavyko įtikinti žiūrovą? Labai džiugu, jei kuris personažas žiūrovui paliko įspūdį.

Vaidindamas tiek daug herojų vienu metu turi būti labai akylas. Kiekvienas jų turi išsiskirti, perteikti publikai savo charakterį. Net ir sukūręs tvirtą herojaus paveikslą, turi nuolat jį laikyti „už ragų“.

Glaudesnis ryšys, savaimė suprantama, atsiranda kuriant tik vieną personažą. Būna įlenda jis į galvą ir apsigyvena tavyje. Kartais netgi baisu, jog visai ir neišlįs.

¹ Kalbama apie spektaklį „Vietų nėra“, rež. A. Lebeliūnas (aut. past.)

Kalbėjome apie svajonių vaidmenį, o ar galėtum išskirti režisierių, su kuriuo svajoji dirbti?

Tiesą pasakius, turiu tokią drambliuko svajonę padirbėti su režisieriumi Devidu Lynču. Man žiauriai patinka jo darbai. Jo filmai vienas už kitą sunkesni, nesuprantamesni, tačiau energija iš jų veržiasi per kraštus. Nors peržiūrėjęs dažniausiai nesugebi susigaudyti, vis vien lieki apstulbęs.

Norėtusi padirbėti ir su daugeliu Europos režisierių. Nors pastarieji metai man kiek kerštingi – vis nerandu galimybės apsilankyti „Kino pavasario“, „Scanoramos“ festivaliuose, Europos režisieriams jaučiu didžiulę simpatiją.

Atsigręžiant į Lietuvą... Dar neteko dirbti su režisieriumi Rimu Tuminu, todėl norėtusi išbandyti kažką naujo. Įdomus būtų eksperimentas ir su kino režisieriumi Šarūnu Bartu, tik nežinau, ar mums pavyktų rasti bendrą kalbą (*šypsosi*), tačiau už kiekvieną suteiktą galimybę būčiau dėkingas.

O aktorių?

Labai įdomūs Tomo Henkso aktoriniai darbai. Taip pat imponuoja Nikolės Kidman vaidyba. Smagu ją stebėti. Yra daug ir kitų įsimenančių aktorių, tačiau kartais nebežinau pavardžių. Prastai man su tomis pavardėmis (*juokiasi*).

Iš kolegų lietuvių negaliu kažko vieno išskirti. Daug talentingų aktorių, kurių vaidyba žaviuosi. Jei pradėčiau vardinti, be galo ilgai užtrukčiau, o dar gal ir pamirščiau ką nors.

Ar buvimas aktoriumi įpareigoja stebėti kolegų darbą kine, o gal kaip tik priešingai: imi vengti didžiojo ekrano?

Tiesą pasakius, jaučiu šiokią tokią nuoskaudą dėl kino, mat akademijoje, deja, neteko turėti tikrų kino vaidybos pamokų, o ir Lietuvoje profesionalaus kino nėra tiek daug, kiek norėtusi. Čia per metus vos keli filmai išvysta dienos šviesą. Suprantama, šis kūrybinis procesas reikalauja be galo daug pastangų ir, tenka pripažinti, lėšų.

Filmus, kurie reikalauja daugiau atidumo, mėgstu žiūrėti vienas, o kino teatre dažniau lankausi su draugais smagiai praleisti laiką, na, žinoma, stengiuosi nepraleisti festivalių. Kaip ir kitose gyvenimo srityse, žiūrėdamas filmus nevengiu eksperimentuoti. Neretai mėgaujuosi sunkiai suprantamais, gal netgi kiek snobiškais didžiojo ekrano šedevrais. Europietiškas kinas bene labiausiai mane įkvepia.

Aktoriaus profesija filmo pradžioje ypač

trukdo. Žiūrėdamas nevalingai susitelki į techninę kūrinio pusę: stebi aktorių vaidybą, apšvietimą, garderobo, rekvizitų detales. Ilgainiui, jei filmas įtraukia, perkopi per save, tačiau vis vien negali atsikratyti to „profesionalo“ žvilgsnio. Kartais stebėdamas visa tai, kartu ir mokaisi.

Aktoriaus darbas neatsiejamas ir nuo literatūros: tenka kurti vaidmenis tragedijose, komedijose, pjesėse, įvairių kūrinių inscenizacijose. Ar daug laiko skiri knygoms?

Žinoma, daug skaityti tenka darbo reikmėms, tačiau turėdamas laisvo laiko noriai pasiimu knygą į rankas. Neseniai, galbūt kiek ir pavėluotai, atradau šviesaus atminimo rašytojos Jurgos Ivanauskaitės kūrybą. Paskutiniųjų atostogų metu skaičiau jos „Placebą“. Mane užbūrė rašymo stilius, mintys toje knygoje. Likau sužavėtas. Vis dėlto norėtusi literatūrai skirti daugiau dėmesio.

Tavo laisvalaikis: kinas, literatūra, – rodos, labai susijęs aktoryste. Kokia veikla dar užsiimi jo metu? Ar ji taip pat siejasi su tavo profesija?

Visados domėjausi kelionėmis ir keliavimu. Galbūt todėl taip pat galvojau apie turizmo administravimą, kaip apie vieną iš galimų studijų variantų, jei nepavyktų tapti aktoriumi, nors ir mano dabartinė profesija išties labai glaudžiai susijusi su kelionėmis. Gastrolės – būtina aktoriaus gyvenimo sudėtinė dalis.

Galėčiau laikyti save keliautoju, tačiau netrokštu pabuvoti kuo skirtingesniuose pasaulio kampeliuose, mieliau dešimtąjį kartą nuvyksiu į tą patį miestą ir jame rasiu ką nors nauja. Tikiu, jog kiekvienąkart jau pažįstama erdvė gali pateikti tau staigmenų, o tuo labiau, kad ir žmogaus požiūris nuolatos kinta.

Kelionės mane keri galimybe pažinti skirtingas kultūras. Mane lig šiol piktina žmonių skirstymas pagal rasę, spalvą, religiją... Prisipažinsiu, pats pirmąkart išvykęs į Londoną bijojau juodaodžių. Jie atrodė įdomūs, žavūs, tačiau mane kaustė nesuprantama baimė. Veikiausiai tai lėmė kažkokie giliai mintyse įsišakniję stereotipai, bet galiausiai pavyko per juos perkopti. Supratau, kad kiekvienas žmogus yra ypatingas, tad prieš formuodamas nuomonę apie jį, privalai jį pažinti. Galų gale ir aktoriaus profesija reikalauja atviro žvilgsnio į pasaulį. Žinoma, gali remtis savo principais, bet šis darbas reikalauja gebėjimo jausti, analizuoti, suprasti žmones.

Galiausiai, gyvendamas Lietuvoje, rodosi,

viską turi, esi žinomas, daug pasiekęs, o štai išvykti į metropolinį miestą ir pasijunti tarsi vienas iš milijono skruzdėlynų gyventojų. Tai priverčia permąstyti savo požiūrį į daugelį dalykų.

Esi aistringas keliautojas. Gal galėtum pasakoti apie įsimintiniausią kelionę?

Žinoma, kiekviena kelionė palieka atmintin įstrigusią momentą, tačiau mane labiausiai sukrėtė Islandija. Atrodė, jog buvau šiltųjų kraštų mylėtojas ir šaltieji kraštai manęs niekados netraukė. Kalnų grožio taip pat nesureikšmindavau. Islandijoje viskas apsivertė aukštyn kojomis. Ten plikas kalnas, kurio žolę dengė balto sniego lopinėliai, o pakalnėje augo du vaiduokiški medžiai, atrodė tiesiog stebuklingai. Štai ten ir pamilau šaltį. Žmonių nusiskundimai apie šaltą vasarą Lietuvoje grįžus namo atrodė mažų mažiausiai juokingi.

Islandija privertė perkratyti ir savo vidinį pasaulį. Kartais vis galvoju apie reinkarnaciją. Štai keliaujant iš Reikjaviko į kitą salos kraštą – tai labai ilga kelionė – išvydau pievoje besiganančias avis. Jos buvo visiškai vienos tuščioje plynėje – aplink tik žalia žolytė ir kalnai. Tose avyse aš įžvelgiau kažkokius žmones, kurie pavargę nuo rutinos, buities rūpesčių trumpam sustojo jose lyg savotiškoje gyvenimo stotelėje.

Teko girdėti kelionę į Islandiją lyginant su kelione į Mėnulį: grįžęs namo nerandi būdo pasidalinti savo potyriais, nes niekas kitas nėra patyręs to jausmo.

Manau, jog tai tiesa. Teko kalbėtis su žmonėmis besilankiusiais šioje šalyje tuo pat metu, tačiau jie dalinosi absoliučiai kitokiais potyriais, o štai aš į juos neatkreipiau dėmesio. Gali perteikti bendrus vaizdus: karštą geizerį, purvo vonias, tačiau visa kita yra labai subjektyvu.

Minėjai, jog aktorius privalo būti atviras pasauliui. Kokią įžvelgi savo darbo misiją?

Aktoriaus misija tikrai nėra vien žiūrovų linksminimas ar savo talento demonstravimas. Norisi, kad žiūrovas iš kiekvieno spektaklio ką nors išsineštų. Nebūtina scenoje viską perteikti suprantamai ir akivaizdžiai, tai, kad žiūrovas pats suras tam tikrą mintį kūrinyje ir bus be galo vertinga. Štai tokia ir aktoriaus misija: priversti publiką susimąstyti, dar kartą pagalvoti apie regėtus vaizdus.

Publika – vienas svarbiausių aktoriaus kritikų. Ar išskirtum kokią nors žiūrovų grupę, kuriai vaidinti maloniausia?

Žinoma, tenka vaidyba kažkiek taikyti ir prie publikos. Nors pačiam neteko vaidinti vaikams, žinau, jog jų dėmesį patraukti ir išlaikyti yra bene sunkiausia. Na, o kalbant apie kitas žiūrovų grupes, labai džiugu matyti jaunimą grįžtantį į teatrą. Malonu, jog jie lankosi ne vien populiariojo žanro spektakliuose, bet ir eksperimentuoja, ieško.

Ar erdvė lemia ryšį su publika?

Žinoma, tačiau tai taip pat labai priklauso ir nuo spektaklio, ir nuo pastatymo. Jei kamerinei erdvei skirta pjesė rodoma didžiulėje salėje, suprantama, kad ji negali paveikti žiūrovo taip pat stipriai, kaip norėtusi, o ir pačiam aktoriui gali kilti sunkumų mėginant pajauti publiką.

Sakoma, kad blogas kareivis tas, kuris nesvajoja būti generolu. Ar pats norėtum išbandyti save režisieriaus amplua?

Nemanau, kad šis posakis tinkamas aktoriaus profesijai (*juokiasi*). Juk aktorius neprivalo tapti režisieriumi! Na, aš irgi nenorėčiau būti teatro režisieriumi, tačiau, prisipažįstu, be galo norėčiau sukurti kino filmą.

Ar galėtum pasidalinti receptu, kaip prisijaukinti teatrą?

Nors ir palaikau eksperimentavimą visose gyvenimo srityse, manau, jog einant į spektaklį derėtų žinoti, kur tu eini. Juk nėra sunku prieš įsigyjant bilietą trumpai susipažinti su kūrinio siužetu ar bent jau žanru. Taip žiūrovai išvengtų daugybės nesusipratimų ir nusivylimo, o vėliau, manau, kiekvienas teatre surastų savo nišą.

Pokalbio pabaigoje tavęs prašau pasidalinti kokia nors mintimi ar palinkėjimu.

(*Juokiasi*) Ką čia sugalvojus... Na, svarbiausia būti geresniais vieni kitiems ir nesielti taip, kaip nenorėtume, jog su mumis elgtųsi. Pasaulis neturi suktis vien apie mūsų asmeninę ašį.

Ačiū už pokalbį.

Eimutis Kvoščiauskas gimė 1981 metais Vilkijoje. Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje studijavo aktorinį meistriškumą profesoriaus Jono Vaitkaus kurse. Kuria vaidmenis Kauno valstybiniame, Lietuvos nacionaliniame dramos teatruose, Gyčio Ivanausko teatre, „Domino“ teatre, Oskaro Koršunovo teatre, kine. Dalyvauja nepriklausomuose šokio projektuose, filmuojasi televizijos laidose.

Kodėl licėjus nebebus geriausia gimnazija

Gytis Radzevičius

Kiekvieną vasarą pasirodantiems Lietuvos mokyklų reitingams skiriama nemažai dėmesio: jei licėjus (vėl) pirmas, tai neva kuklinamės ir daug apie tai nešnekame, bet iš tiesų viduje jaučiame pasididžiavimą; jei licėjus įrašomas, tarkim, ketvirtas, tuomet mūsų skiriamas dėmesys įgyja „Absurdiški reitingai, jie rengiami neobjektyviai ir vertinimo sistema ydinga“ formą. Nenoriu nei nagrinėti „Veido“ reitingavimo metodikos, nei kelti klausimo, ar to išvis reikia. Tebūnie ši įžanga tik kaip emocijas skatinantis dirgiklis (bandau atitikti šiuolaikines žurnalistikos reikalavimus), nes pats, bendravęs su daug žmonių iš kitų mokyklų, esu tvirtai įsitikinęs, kad summa summarum licėjus yra geriausia gimnazija Lietuvoje. Tik geriausia gimnazija Lietuvoje ir, maža to, šią poziciją licėjus išlaikys nebeilgai.

Be jokios arogancijos ir susireikšminimo: esu įsitikinęs, jog licėjus yra fenomenas. Gali pasirodyti keista, tačiau imant kiekvieną licėjų sudarančios bendruomenės dalį (administraciją, mokytojus, tėvus, alumnus, mokinius) atskirai, jos niekuo neišsiskirtų iš kitų mokyklų, o kai kuriose srityse gal netgi nusileistų. Licėjus tik kaip visuma yra fenomenas. Unikalus yra ne tik skirtingų kartų liceistų tarpusavio ryšys (tiek pirmoko-ketvirtoko, tiek XIX - XIV laidų), bet ir bendrakursių bendravimas. Žvelgiant į mus supančią visuomenę (tiek esančią labai arti, vos už poros žingsnių, tiek apskritai), atrodo neįtikima, kad pasaulinių olimpiadų lygio fizikai ir matematikai, savo mintyse nuolat paskendę ir koridoriais ratus sukantys ateities filosofai, pradedantieji verslo bendrovių kūrėjai, kitomis kalbomis gebantys vaidinti būsimieji poliglota ir visi kiti moksleiviai, slepiantys dar daug savo neatskleistų (deja) talentų, geba sugyventi tokiaime mažame pastatelyje (o kur dar administracija ir įvairūs mokytojai, pradedant „patyrusiais vilkais“, sugrįžusiais iš universitetų (epitetas vien teigiamas), ir baigiant jaunais, pedagogo kelią dar tik atrandančiais; tačiau nepažindamas mokytojų kolektyvo santykių, suprantama, kalbu vien apie moksleivius). Matydamas, kiek daug paviršutiniško nesutarimo, nedarnos ir nepakantumo yra visuomenėje, vis

dažniau apie tai susimąstau. Ir, įžvelgdamas šiuos nuostabius licėjaus privalumus, niekaip negaliu nuginti šalin jausmo, jog licėjus... pilkėja. Tampa toks, kaip ir visi kiti. Tiksliau, pats licėjus nesikeičia, tačiau kitos gimnazijos „vejasi“ mus ir kai kuriose srityse jau gerokai pralenkė. Viena vertus, tai labai džiuginantis dalykas, nes bendrasis Lietuvos švietimo lygis kyla, tačiau kita vertus, ar mums, šioje mokykloje jau užaugusiems ar dar tebeaugantiems, dirbusiems ir dirbantiems, negaila lyderio-vedlio-siekiamybės vaidmens perduoti kitiems?

Kaip aš, matydamas profesionalių mokytojų darbą pamokose, liceistų pasirodymus olimpiadose ir visas tas anksčiau minėtas teigiamybes, galiu teigti, jog licėjus pilkėja? Į klausimą atsakiau jau anksčiau. Licėjus nesikeičia. Čia reikėtų pabrėžti, jog galvoje turiu ne „licėjaus archetipų“ (taip įvardiju tuos teigiamus bendravimo, savitarpio supratimo, laisvalaikio formų ornamentus, daugiau ar mažiau pasikartojančius kiekvienoje kartoje) stabilumo blogį, o jų vystymosi nepakankamumą. Kartais, lietui lyjant, pagalvoju, jog tam tikra prasme tie archetipai netgi ima nykti (apie tai nuodugniau papasakoti galėtų tie, kurie licėjuje praleido daugiau nei dešimtmetį). Stebėdamas pastarųjų metų liceistų veiklą, susidariau nuomonę, jog mes tampame vis pasyvesni. Ir tai vyksta nebe aritmetine, o (nykstančia) geometrine progresija. Imu prisiminti, ką aš, pirmokas, matydavau ir girdėdavau licėjaus koridoriuose: vieni netgi nedraugiškai aršiai ginčydavosi dėl Hannah Arendt politinės filosofijos, kiti dėl sekuliarizacijos padarinių, treči aptarinėdavo kokio nors užsienio kino festivalio laureatus, perskaitytos knygos ar meno istorijos pamokoje išvysto paveikslo idėją (na, bent pastarojo dalyko tai jau tikrai nebebūna, nes pačių pamokų tiesiog nebeliko; menka bėda...). Gali būti, kad būdamas ketvirtoku tiesiog realiau į viską žvelgiu, bet man atrodo, kad viso to šiandien yra kur kas mažiau. Mąstant apie tai, į galvą ateina E. Roosevelt mintis: „Great minds discuss ideas, average minds discuss events, small minds discuss people.“ Ar nenyksta mumyse pirmoji kategorija?..

Tačiau pasakęs, kad licėjus nesikeičia, kalbu tik apie tai, jog kai kas blogėja. Natūraliai taip viskas išsidėstė, nes mūsų pasyvumas ir ilgalaikio tikslo neturėjimas lemia dabartinę stagnaciją. Ir visa tai, manau, yra jau kur kas paprastesni ir buitiskesn dalykai, kurių priežasčių (ne taip kaip archetipų kitimo) ar pateisinimų sunku ieškoti už mokyklos ribų. Mano galva, grandinė nėra sudėtinga: „mums užtenka, kad esame geriausia gimnazija -> esamas

lygis laikosi savaime dėl profesionalių mokytojų įdirbio ir kasmet ateinančių mokinių gebėjimų -> jokių ilgalaikių tikslų kurti nereikia ir esame tokie, kokie esame, nes mes juk vis tiek geriausi.“ Kas man šioje grandinėje nepatinka? Akivaizdu – ji neskatina tobulėti. Pavyzdžiui, jeigu mes turime puikius fizikos ar matematikos (ar bet kurio kito dalyko) mokytojus, kurse vis atsiranda vienas kitas olimpiadas laimintis žmogus, o po ketverių metų darbo dauguma mokinių gauna labai gerus egzamino įvertinimus, tai kam mums reiktų stengtis ir, tarkim, įsirengti moderniausią fizikos-chemijos-biologijos laboratoriją lyginant su kitomis Vidurio Europos gimnazijomis? Arba kam ieškoti biotechnologijų bendrovių, kurios sutiktų dėl ilgalaikio bendradarbiavimo, paramos, mokymo (ir tik, prašau, nesakykite, jog tokios bendrovės niekur pasaulyje nekreipia dėmesio į „mokyklinukus“, o kartais net ir į studentus)? Arba kam stengtis kuo dažniau pasikviesti į licėjų autoritetingų universiteto dėstytojų, intelektualų, savo srities specialistų („jeigu nori – kviesk“, bet ar (vien) mokinio tai pareiga?)?

Aš sąmoningai truputį perdedu. Kai kurie šių dalykų vyksta, bet taip retai, taip neryškiai, jog esu priverstas kelti tokius klausimus. Tie, kurie artėja prie šio straipsnio pabaigos norėdami išgirsti konkrečių siūlymų (lyg kelti klausimai nebūtų savaime ir siūlymai), bus nuvilti, nes mano išvados, kaip, beje, ir visos mintys, yra gana abstrakčios. Jeigu mums neužtenka būti tiesiog ger(i)a(usia) gimnazija, mes privalome visapusiškai tobulėti. Licėjų baigiančių žmonių dauguma ir toliau laikydami Brandos Atestatą rankose turi sakyti: „Į licėjų atėjau kaip mokinys, išeinu kaip pradėta brandinti ir norinti toliau tobulėti asmenybė“, o aplinkiniai, įtikinti konkrečių mūsų poelgių, turi neabejoti šių žodžių teisumu. Tik, deja, šiandieninės Lietuvos visuomenės gyvenimo būdo ir idealizmo stokos fone tai bus neįmanoma be žmogaus, kuris ir pats tikėtų „geriausios Vidurio Europos gimnazijos“ idėja, ir galėtų ją apkrėsti kitus, ir gebėtų imtis konkrečių veiksmų jai įgyvendinti. Be viso to galime pamiršti apie „phenomenal gymnasium in a small country called Lithuania“. Tik naivi svajonė, tiesa?..

Tarakonai

Jorūnė Kazlauskaitė

Kai buvau penkerių, mano senelių namuose apsigyveno tarakonai. Bala žino, iš kur jie atėjo... Gal iš kaimyno, neapsikentę remonto dulkių, gal iš kaimynės, pavargę nuo penkių šunų lojimo, o gal jie

jau seniai buvo suplanavę su vaikais ir vaikaičiais atkelti į močiutės virtuvę. Ir jei aš būčiau tarakonas, tikrai ten įsikurčiau: sausainių trupiniai, mažutės neišdžiūvusios balutės kriauklėje, prakandžioti ir palikti šokoladiniai saldainiai su brendžio aromatu- viskas, ko reikia visaverčiam tarakoniškam gyvenimui.

Pirmuosius ūsuotus guvius mažylius pastebėjau aš. Apsidžiaugiau, nes ir papūgėlei bus lesalo, ir gamta į mūsų daugiaaukštį atklydo, sau galvoju. Bet kai viena popietę mano bičiulius aptiko močiutė, supratau, kad jiems gresia toks pats likimas, kaip ir mano draugui karpiui. Jį, dar gyva ir kartais suspurdantį maišelyje, parsinešėm iš turgaus, įleidom į vonią, aš žaidžiau ir šeriau jį, o tik trumpam nuo jo atsitraukusi neberadau. Močiutė sakė, kad jis pro vonios nuotekų vamzdį išplaukė, bet tai kur jau ten, kai tiek batono prišeriau... Greičiausiai jis pats ėmė, išoko į verdantį puodą ir nusižudė, nes vonios ir batono jam buvo per maža...

Bet grįžkim prie ūsuotų tarakonų, kuriems iškilo grėsmė. Kad ir kiek aš aiškinau, kad tarakonai – tai žmonių draugai, jie nieko blogo nedaro ir su jais galima sugyventi, mano močiutė nė nemėgino suprasti tokios bičiulystės. Vieną dieną ji atėjo su kažkokiais milteliais. Mąsliai šypsodama ir dainuodama „švelnus pūkeeli...“ (kaip tada, kai neberadau karpio) barstė juos į stalčių kampelius, lentynose ir visur kitur. Tuo metu nė vienas tarakono ūsas nekyšojo, matyt, suprato, kuo čia kvepia... Kitą rytą radau ją burbančią ir ieškančią darbo rezultatų. Milteliai buvo nepaliesiti, tik kriauklėj gulėjo vienas mažylis, užvertęs kojas į viršų. „Nu jūs šėtonai! Su manim nepajuokausit!“- plūdosi močiutė jau ir po savaitės, kai rudų „bičiukų“ buvo jau daugiau, o lavonus rado dar tik du. Ji turėjo imtis kitos taktikos.

Naktį, kai visos namų sienos jau drebėjo nuo senelio knarkimo, o tarakonai mėnesienoj gėrė iš vandens balučių kriauklėje, močiutė išėjo į medžioklę. Šast šast šast ir sugavo jų bent 20 patykojus. Tokius teroro aktus ji vykdė keletą kartų. Atslinkdavo nepastebimai ir tada surankiodavo vargšelius... Bet, tiesos dėlei, tai vis dar nebuvo jos pergalė prieš tarakonus. Viskam galą padarė ūsuotas, prakaitu trenkiantis ponas Sergėjus. Jis turėjo ilgametę profesinę patirtį su tokiais niekšeliais ir ilgai nesiterliojo. „Vot aš čia vyską padariau, a dabar tie maži urodikai patys išeis“ – suprask, apie tarakonus dėdė sakė. Ir tikrai, visi paėmė ir išėjo. Ar juos Sergėjus užkalbėjo, ar jie suprato, kad čia daugiau poilsiauti nevalia, nežinau, bet jie niekada močiutės namuose nebeprasirodė.

Sveiki, liceistai!

Jau ne už kalnų kasmetinis licėjaus sąskrydis, jame – daug įvairios veiklos, kuriai būtina žalia Bražuolės pievelė. Kviečiu visus, norinčius prisidėti prie užsiėmimų organizavimo – reikalingi tiek renginių vedėjai, tiek rungtynių prižiūrėtojai, tiek budėtojai orientacinių varžybų punktuose. Smagiai liceistiškai atmosferai sukurti reikalingos naujos jūsų idėjos – nepamirškite, viską kuriame patys. Vienu žodžiu, jei norite padėti, rašykite man (povilas-barasa@inbox.lt) arba koridoriuje pasigaukite už pakarpos bet kurį savivaldos narį ir su juo pašnekėkite.

Povilas B.

Perliukai

Dalia Račkauskienė:

Mokinys: „Valio!“

Mokytoja: „Pagaliau sulaukiau įvertinimo.“

Mokinys: „Čia sarkazmas, mokytoja.“

Mokytoja: „Supratau.“

„Čia ant puoduko sėdėdamas rašei?“

„Vaikai, niekad neikit į mokytojus. Pasijunti toks intelektualus...“

„Tinginy tu užknistas!“

„We didn't read this text, so we are going to read it again.“

Mokinys: „Šitas *Topic sentence* buvo *lėvas*.“

Mokytoja: „Tai gal tu *lėvas*?“

Saulius Jurkevičius:

Mokytojas: „Musolinis buvo pakartas žemyn galva.“

Mokinys: „Kodėl žemyn galva?“

Mokytojas: „Visi turi savo stiliuką.“

„Su smegenim Austrijai bus problemų.“

„Nei mergina, nei vaikinai nepasiruošę Bismarko įsikišimui į jų gyvenimą.“

Erikas Karikovas:

„ $-1 \leq \sin x \leq 1$. Iš kur mes tai žinom? Tai tas pats, kaip savo vardą prisimint.“

„Parabolė turi šakas kaip ir medis. Bet ji turi tik dvi šakas, nes kitaip tai būtų... medis.“

Benas Budvytis:

„Man svarbu, kad suprast nesvarbu.“

Mokytojas: „Vienas nusipirko A bandelę, tada B bandelę iš valgyklos. Kitas - B ir A. Kuris skaniau pavalgys?“

Mokinys: „Gal abu?“

Mokytojas: „Aš tai maniau, kad nei vienas, nes valgykloj bandelės šiaip sau skanumo.“

„Jūs jau protingesni, žinot, kuo mergaitė nuo berniuko skiriasi. Kokie antrokai tai ką, mergaitė – gerai, lengviau pastumt eina.“

„Čia nei velnias, nei driežas, nei gegutė neišspręstų šitos sistemos.“

„Jei kraštinė yra kiek, tai perimetras bus kas?“

„Nemoki traukt šaknies skaičiuotuvu? Tu iš pirminės bendruomenės.“

Vilija Dailidienė:

„Neklausykite dailininkų ir menininkų kalbos: jeigu jie mokėtų kalbėti, nebūtų menininkai.“

„Šiais laikais žmonių niekas normaliai nelaidoja, tik užkasa, kad netrukdytų.“

Rolandas Čiapas:

„1941 06 22 prasidėjo karas tarp dviejų valstybių – Hitlerio ir Stalino.“

„Jokimaitis sakė, kaip galima falsifikuoti tam tikrus dalykus, sudedant tam tikrus akcentus tam tikrais metodais tam tikromis aplinkybėmis.“

